

BIBLICKÉ IMPULZY september 2023

Milí priatelia a priaznivci biblického apoštolátu!

Srdečne si vás pozdravujeme z nášho centra biblického diela v Ružomberku. Blíži sa záver prázdnin a dovolenkového obdobia a treba sa naplno pustiť do práce. Nechceme pritom zabúdať ani na systematickú biblickú formáciu svojich duší a svojich blízkych, nakoľko je to možné a vhodné. V mesiaci septembri nás čaká interné stretnutie s otcom biskupom F. Rábekom ohľadom detailov stretnutia členov KBD a predtým v ten istý deň ohľadom Rady KBD v Ružomberku. Okrem týchto administratívnych otázok bude dobré v septembri si ešte raz premyslieť a zvoliť si aj nejakú formu systematickej formácie vlastného duchovného života v novom školskom roku, najmä ak pracujeme v katechéze. Ide predovšetkým o pravidelné čítanie Svätého písma, alebo o biblické stretnutia v malých skupinkách, alebo o postupné oboznamovanie sa s jednoduchými prístupmi k analýze biblických textov, alebo o sledovanie nejakých filmov čítanie kníh s biblickou tematikou a podobne. Možností je veľa. S členmi Pastoračnej rady farnosti Zuberec sme začali prípravu informačného letáka do okolitých penziónov a privátnych apartmánov, kde chceme turistom a návštevníkom pomocou Písma dať návod ako dobre „čítať“ krásu stvorenia, a to aj pomocou Písma.

V mesiaci septembri oslávime aj sviatok patróna biblických štúdií sv. Hieronyma (30. septembra). To je dobrý dôvod na to, aby sme sa inšpirovali húževnatosťou v poznávaní Ježiša Krista a Božieho zjavenia podľa príkladu tohto svätca, ktorý mal možno slovanský pôvod.

Nech vám všetky snahy o prehĺbenie duchovného života prinesú osobné posvätenie a duchovnú radosť.

Správy a zaujímavosti z biblického sveta

V augustovom čísle biblických impulzov sme vás informovali o troch konkrétnych udalostiach: o kardináláte jeruzalemského rímskokatolíckeho patriarchu Pierbattistu Pizzaballu, OFM, o 400-ročnom jubileu púte sv. Ignáca do Svätej zeme a o otvorení nového pútnického miesta vo Svätej zemi v biblickej Magdale. Tieto udalosti iste majú svoje pokračovanie až po realizáciu daných projektov a púte do Magdaly budú pribúdať. Ako som vám sľúbil, napísal som a poslal Jeho Blaženosti patriarchovi Jeruzalema nasledovnú gratuláciu v talianskom jazyku:

Sua Beatitudine Pierbattista Pizzaballa, OFM

Arcivescovo-Patriarcha di Gerusalemme, Terra Santa

Pri príležitosti povýšenia Vašej Blaženosti do kardinálskej hodnosti Vám v mene všetkých členov Katolíckeho biblického diela na Slovensku, ale aj v svojom mene srdečne

Vidíme tu chiastickú štruktúru A-B//B'-A'.

Iný príklad možno vidieť v texte Sk 9,1-9. Hovorí sa v ňom o zámeroch Šavla, ktorý ...dychtil po hrozbách a zabíjaní učeníkov... aby ich mohol v putách priviesť do Jeruzalema... Šavol, Šavol, prečo ma prenasleduješ? ... Ja som Ježiš, ktorého ty prenasleduješ... Vzali ho teda za ruku a zaviedli do Damasku. Aj tu je štruktúra textu A-B//B'-A'.

prečo ma prenasleduješ? Ježiš, ktorého ty prenasleduješ
v putách priviesť do Jeruzalema za ruku a zaviedli do Damasku
Aj tu vidíme chiastickú štruktúru A – B // B' - A'.

Ešte iný, komplikovanejší príklad sa nachádza v Lukášovom evanjeliu v texte o Ježišovej návšteve v nazaretskej synagóge (Lk 4,16-21.29). Dobré je prečítať si celý text niekoľkokrát, aby sme sa dobre zoznámili s postupom autorovho myslenia. Jednotlivé prvky tohto textu možno usporiadať do prehľadnej štruktúry:

Izaiášov text

rozvinul knihu zvinul knihu
podali mu knihu vrátil knihu sluhovi
vstal, aby čítal sadol si
vošiel do synagógy vyhnali ho

Nech nám neprekáža, že táto štruktúra je zložitejšia, pretože ona má svoju krásu. Prezrádza nám niečo z Lukášovho myslenia a presvedčenia, akú veľkú dôležitosť prikladal tento evanjelista opisovanej situácii, keď Ježiš mal v Nazarete svoje zásadné vystúpenie a zverejnil vlastne svoj program verejného účinkovania. Bolo to na začiatku jeho verejného účinkovania a v Nazarete sa prezentoval naozaj zásadným spôsobom. Poukázal na to, v čom bude spočívať jeho mesiášske poslanie. Evanjelista Lukáš preto „zarámcoval“ tento text do takých detailov, ako to prezrádza uvedená schéma. O samotnom texte si povieme niečo viac v nasledujúcom čísle Biblických impulzov. Doteraz sledovaná štruktúra tohto textu ukazuje chiastickú skladbu A-B-C-D//D'-C'-B'-A'.

Recenzie kníh s biblickou tematikou

V tomto čísle Biblických impulzov chceme našim čitateľom odporúčať knihu od mladého šikovného kňaza Spišskej diecézy. Autor sa volá Blažej Raška, je kaplánom v Novoti na Orave a jeho kniha má názov *Večný život – vzťahy, ktoré nekončia*. Autor sa v nej inšpiruje teologickým myslením moravského kardinála Tomáša Špidlíka a jeho eschatológiou, teda otázkami posledných vecí človeka a ľudstva. Výrečný je podnadpis knihy: *Večný život v eschatológii Tomáša Špidlíka*. Kniha uvedeného autora podáva najskôr stručný životopis kardinála Špidlíka, vášnivého hľadača Pravdy, milovníka umenia a východného teologického myslenia. Autor potom zavedie čitateľa do základných pojmov ako eschatológia, katolícka eschatológia a podáva aj ich rozličné varianty, ako napr. katastrofická eschatológia, kristocentrická eschatológia, ruský eschatologizmus a iné. Napokon v najhlavnejšej časti knihy autor podáva charakteristiku Špidlíkovej doktríny eschatológie v klasickom členení: nebo, peklo, očistec, posledný súd, vzkriesenie.

Kniha Blažeja Rašku je sympatickým pokusom o priblíženie dôležitých a aktuálnych obsahov našej viery. Autor ju ozdobil aj niekoľkými charakteristickými fotografiami vynikajúcej osobnosti našich aktuálnych dejín, akou kardinál T. Špidlík (1919 – 2010) bezosporu bol. Kniha vyšla v roku 2022, má 83 strán obsahu a je možné nájsť ju v distribučnej sieti zaex, vyšla vo vydavateľstve zachej.sk.

Kontakty a konzultácie s členmi KBD

Pán Štefan nám poslal peknú otázku, v ktorej sa pýta na evanjeliový pojem *pokoja*. Otázka znie: „Prečo Ježiš v evanjeliu hovorí ináč o pokoji? Hovorí, že nepriniesol pokoj na zem, ale meč Mt 10,34. Ako správne chápať tieto slová? Ako to Ježiš myslel?“

Najskôr bude dobré dať príslušný verš Mt 10,34 do širšieho súvisu. Pán Ježiš v Mt 10,34-36 hovorí: *Nemyslite si, že som priniesol pokoj na zem. Nepriniesol som pokoj, ale meč. Prišiel som postaviť syna proti jeho otcovi, dcéru proti matke, nevestu proti svokre. Vlastní domáci budú človeku nepriateľmi.*

Najskôr si všimnime fakt, že Ježiš v evanjeliu citoval proroka Micheáša 7,6: *Lebo syn opovrhne otcom, dcéra sa postaví proti matke, nevesta proti svokre, každému sú nepriateľmi jeho domáci.* Prorok tu hovoril o všeobecnej skazenosti. Svoj text zakončil slovami: *Ja však budem hl'adiet' na Pána, dôverovať budem v Boha svojej spásy. Môj Boh ma vyslyší* (Mich 7,7). Keď to dáme do súvisu s pokojom, o ktorom v evanjeliu Ježiš hovorí, vidíme, že pokoj v Ježišovej predstave znamená komplex vzťahov medzi najbližšími v rodinách: otec – syn, matka – dcéra, svokra – nevesta. Pán Ježiš si je tiež vedomý toho, že sa mu nepodarí pomocou evanjelia obrátiť zmýšľanie všetkých ľudí naraz. Je to záležitosť chápania a to postupuje pomaly, hlavne v otázkach dobra a zla.

V biblickej terminológii sa často vyskytuje slovo *pokoj*. V hebrejčine má znenie *šalom*. Toto slovo má veľmi bohatý obsah. Ako bolo spomenuté, ide v predovšetkým o komplex vzťahov. Biblický pokoj – *šalom* – označuje harmóniu vo vzťahoch človeka voči Bohu, človeka voči stvorenstvu, človeka voči iným ľuďom a napokon človeka voči sebe samému. Posledný rozmer je dnes asi najpálčivejší problém, ktorý ľudia majú.

Ježišovu predstavu o pokoji je možné postaviť aj do súvisu s inými témami, čím sa nám ešte viac ukáže jednota Ježišovho posolstva spásy. Napr. misijné poslanie apoštolov je vyjadrené slovami prirovnania: *Hľa, posielam vás ako baránkov medzi vlkov...* (Lk 10,3) a mnohé iné.

Vidíme teda, že Pán Ježiš čítal Písmo a meditoval nad jeho obsahmi. Výslovne ich mnohokrát citoval alebo sa vžíval do jednotlivých predobrazov, modelov a pod. Svoje poslanie videl v tom, že má naplniť starozákonné predpovede, očakávania, túžby ľudí a mesiášske predobrazy. Preto sa neraz predstavil ako taký, ktorý neprišiel nič zrušiť, ale všetko naplniť. Posnažme sa aj my k napĺňaniu Ježišovho posolstva prispieť svojim, hoci aj malým podielom. Takým, ako vládzeme. Nech táto ukážka Ježišovho čítania Písma povzbudí k tejto činnosti aj nás.

Pripravil: **Mons. Anton Tyrol**